

Det goda åldrandet

Kommunstyrelsens analys.

Omfattar perioden 2022 – 06 – 01 till 2023 – 05 – 31

Stabsavdelningen/SPU

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehållsförteckning

Det goda åldrandet	1
1 Inledning	3
1.1 Göingemodellen	3
1.2 Mål- och resultatplanen	3
2 Verksamhetsrapport Det goda åldrandet	4
3 Analys	5
3.1 Mål- och resultatplanen 2020 – 2023 avseende Det goda åldrandet	5
3.2 Kommunstyrelsens analys	6
3.2.1 Politisk analys av verksamhetsrapporten	6
4 Uppföljning och utvärdering	9
4.1 Modell för uppföljning och utvärdering	9
4.2 Syfte och metod vid utvärdering av verksamhetsrapport	9
5 Övergripande dokument	11
5.1 Styrande dokument för området Det goda åldrandet	11
5.1.1 Kommunfullmäktigenivå	11
5.1.2 Kommunstyrelsenivå	11
5.1.3 Kommunfullmäktige avseende Det goda åldrandet	11
5.1.4 Kommunstyrelse avseende Förebyggande arbete	12
5.1.5 Kommunfullmäktige avseende Hemtjänsten	12
5.1.6 Kommunstyrelse avseende Hemtjänsten	13
5.1.7 Kommunstyrelse avseende Särskilt boende	13

1 Inledning

1.1 Göingemodellen

Östra Göinge kommun står inför ständiga utmaningar och kraven är många på service, högre kvalitet och bättre resultat. Dessa krav kommer från medborgare och företag i Östra Göinge, men också från staten och dess myndigheter. Allt måste i sin tur förverkligas utifrån tydliga prioriteringar och begränsade resurser. För att klara detta krävs en organisation i utveckling med tydligt fokus på ständiga förbättringar där både målstyrning samt uppföljning och utvärdering är viktiga komponenter.

Göingemodellen utgår från en övergripande vision och till den kopplas sedan tydliga av politiken fastställda prioriterade områden. Dessa områden finns tydligt utpekade i den av kommunfullmäktige antagna Mål- och resultatplanen. Utifrån denna plan och en del andra antagna dokument utarbetar förvaltningen årligen en dokumenterad planering för att kunna arbeta med hänsyn till fastställda politiska prioriteringar.

Mål- och resultatplanen är politikens viktigaste styrande dokument. Den utarbetas för att gälla under en fyra års period och börjar gälla efter allmänna val.

1.2 Mål- och resultatplanen

I den Mål- och resultatplan som gäller för åren 2020 – 2023 har politiken lyft fram fyra prioriterade områden;

- En bra start i livet
- Vägen till arbete
- Det goda åldrandet
- Attraktiva byar

Utöver detta finns ett övergripande område

- Hållbara Östra Göinge

För ytterligare information om uppföljning och utvärdering samt styrande dokument hänvisas till avsnitten 4 och 5 i denna analys.

2 Verksamhetsrapport Det goda åldrandet

Med den framlagda verksamhetsrapporten för området – Det goda åldrandet - vill den kommunala förvaltningen skapa:

- transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav
- lärande och utveckling
- underlag för framtida prioriteringar

Verksamhetsrapporten har fokus på följande utifrån Mål- och resultatplanen

- Bra bostäder
- Gemenskap
- Anhöriga
- Självbestämmande
- Digitalisering
- Kompetens och viktiga jobb

Utöver detta redovisas i rapporten skilda aspekter rörande omvärldsanalys, återkoppling tidigare analys och förvaltningens samlade rekommendationer.

3 Analys

3.1 Mål- och resultatplanen 2020 – 2023 avseende Det goda åldrandet

I avsnittet 3.1 presenteras de delar i Mål- och resultatplanen 2020 - 2023 som berör området Det goda åldrandet. För djupare insikt rörande vad som finns i övriga aktuella dokument hänvisas till avsnitt 5.

Inom det prioriterade området Det goda åldrandet lyfts följande fram.

Bra bostäder

Fler bra bostäder med hög tillgänglighet och i olika upplåtelseformer behöver byggas. De ger valmöjligheter för äldre som inte längre vill eller kan bo kvar i sin bostad. Behovet av seniorbostäder i byarna kommer att öka eftersom allt fler göingebor kommer att bli äldre än 80 år framöver.

Gemenskap

Ensamhet är vanligt när man blivit äldre och förlorat sin livskamrat eller sina vänner. Att minska ensamheten och öka de sociala kontakterna är då särskilt viktigt. Frivilligarbete, väntjänster, mötesplatser och gemensamma måltider är exempel som bidrar till gemenskap.

Anhöriga

När vi blir äldre är familjen och de nära relationerna extra viktiga för vår trygghet och vårt välbefinnande. Många anhöriga drar ett tungt lass när det gäller att sköta en åldrad familjemedlem eller släkting. Därför är det viktigt att stödet till dem som hjälper sina anhöriga utvecklas. Men det måste vara tydligt att anhörigas insatser också i fortsättningen är frivilliga och inte upplevs som påtvingade eller övermäktiga.

Självbestämmande

När vi blivit äldre och är beroende av samhällets stöd ska vi fortsatt ha rätt att bestämma över våra egna liv. Äldreomsorgen ska vara serviceinriktad och ha som mål att underlätta för sina kunder att forma vardagen efter sina egna önskemål. Så långt möjligt ska man kunna välja såväl utförare i hemtjänsten som särskilt boende.

Digitalisering

Kvalitetstiden i vården behöver öka. En väg dit är att använda digital teknik för att minimera tidskrävande rutinuppgifter så att personalen får mer tid till personlig och individuell utformad omsorg om den enskilde. Digitalisering som direkt påverkar den enskilde ska alltid göras i samförstånd och ta hänsyn till kundens individuella behov.

Kompetens

En förutsättning för att kunna erbjuda vård- och omsorgstjänster anpassade efter individuella behov och förutsättningar är att det finns personal med rätt kompetens. Den särskilda satsningen för att stärka medarbetarnas kompetens kring demens behöver fullföljas.

Viktiga jobb

Arbetet med att stärka Östra Göinge kommun som en attraktiv arbetsgivare är viktigt för att kunna tillgodose behovet av personal med rätt kompetens. Det är också viktigt att få fler aktörer som erbjuder vård- och omsorgstjänster i Östra Göinge eftersom det gynnar både kundernas och medarbetarnas möjligheter att påverka.

Resultatmålet: År 2023 ska äldre Göingebor kunna leva ett aktivt liv och åldras med fortsatt deltagande i samhället

Resultatindikatorer med målnivå 2023:

- Fallskador bland personer 80+ (antal per 1000 invånare, sjukhusbesök) 60
- Invånare 65+ utan hemtjänst eller särskilt boende 88

3.2 Kommunstyrelsens analys

3.2.1 Politisk analys av verksamhetsrapporten

Övergripande/sammanfattning

Östra Göinge kommun har framgångsrikt arbetat mot målen för det goda åldrandet med fokus på förebyggande åtgärder, aktiviteter och hög kvalitet inom äldreomsorgen. Samtidigt finns fortfarande utmaningsområden. En fortsatt strategisk satsning på kompetensutveckling och kvalitetsförbättring kommer att vara viktigt för att möta de framtida behoven hos den äldre befolkningen. Fokus på förebyggande och engagemang kommer att vara avgörande för att möta de förväntade utmaningarna med en ökande äldre befolkning och minskande arbetskraft.

Kommunstyrelsen ser också vikten av att stärka samarbetet med externa parter, andra kommuner så väl som ideella organisationer, som skulle kunna hjälpa till att överbrygga de förväntade utmaningarna. Genom att samarbeta med andra aktörer kan kommunen dra nytta av resurser och expertis som inte finns internt.

Från föregående analys

Bostäder

På sidan 5 i verksamhetsrapporten presenteras en förväntad ökning av gruppen 80 år och äldre med nästan 300 personer till 2030. Detta innebär en utmaning, särskilt med tanke på att antalet personer i arbetsför ålder samtidigt förväntas minska med 130 personer. Med en ökad andel äldre förväntas även personer med behov av kommunens stöd att öka.

Sammanfattningsvis ser kommunstyrelsen att det för Östra Göinge kommun innebär att man måste anpassa och planera för en åldrande befolkning. Det kräver strategier för att tillgodose ökande behov av äldreomsorg och stöd. Det kan också vara relevant att titta på möjligheter för samarbete med andra kommuner för att skapa hållbara boendialternativ för den äldre befolkningen.

Kommunstyrelsen vill återigen trycka på det individuella ansvaret hos varje enskild medborgare vad gäller den egna bostaden, ekonomiska överväganden vid flyttbeslut och behovet av att anpassa sin bostad. Kommunstyrelsen understryker vikten av att förvaltningen överväger informationskampanjer för att höja medvetenheten om den enskilda invånarens ansvar inför framtiden och att denne själv ser över anpassningar i tid för att kunna bo kvar så länge som möjligt i den egna bostaden. Kommunens erbjudande måste kommuniceras konkret och tydligt, tillsammans med var gränsen går mellan kommunens ansvar och individens egenansvar.

Kompetensförsörjning

En förväntad minskning av arbetskraft kräver en strategisk planering. Det kan inkludera åtgärder för att locka och behålla arbetskraft samt investeringar i utbildning för att förbättra kompetensen hos befintlig personal.

I verksamhetsrapporten på sidan 6 beskriver förvaltningen svårigheten i att rekrytera personal med rätt kompetens inom samtliga professioner. Kommunstyrelsen ställer sig frågan hur verksamheten anser att personalsammansättningen ska se ut de närmsta åren för att klara de utmaningar som finns? Eftersom det numera är krav på legitimation, hur är fördelningen av personalen och vilken förflyttning jobbar förvaltningen med för att klara uppdraget?

Kommunstyrelsen ställer även frågan om eller hur Östra Göinge påverkas av hyrstoppet som införts i regionen? Om kommunen påverkas, hur och vad gör förvaltningen för att hantera det?

Silviacertifiering av Skogsbrynet

Arbetet med kompetensförsörjning och certifiering av Skogsbrynet som demenscentrum visar engagemang för högkvalitativ vård (sidan 16 i rapporten). Kommunstyrelsen vill ge sitt starka beröm för genomförandet av Silvia-certifieringen av Skogsbrynet. Bra jobbat!

Nationella påverkansfaktorer

I nästkommande rapport efterfrågar kommunstyrelsen en bedömning över hur nya och förändrade lagar och direktiv påverkar och har påverkat oss i Östra Göinge. Kommunstyrelsen påtalar vikten av att se effekterna i god tid för att kunna agera proaktivt, snarare än reaktivt, personalmässigt såväl som ekonomiskt.

Välfärdsteknik

Diskussionen om välfärdsteknik betonar behovet av en balans mellan teknologins roll och den mänskliga kontakten. Kommunstyrelsen påtalar att verksamheten behöver digitaliseringen för att kunna frigöra tid för att medarbetare ska kunna göra nytta där de behövs och utföra det arbete de är bra på.

Hur förvaltningen lever upp till uppdraget

Minskning av fallskador

Östra Göinge har jämförelsevis låga nivåer av fallskador bland äldre jämfört med rikssnittet, vilket är högst positivt (sidan 12 i rapporten). Det syns en stabilitet i antalet fallskador sedan 2019, vilket visar på en effektivitet i förebyggande åtgärder.

Genom siffrorna i rapporten på sidan 13 kan man dra slutsatsen att ca 90 procent (män och kvinnor) klarar sig utan hemtjänst i ordinärt boende eller särskild boendeform, något som är högst tillfredsställande. Dock framkommer inte antalet som har behov av stöd i rapporten. Hur ser prognosen ut för den delen kunder, kommer den att öka? Eftersom en människa generellt behöver mycket stöd de sista 18 månaderna i livet, menar kommunstyrelsen att det hade varit värdefullt att jämföra aktuella siffror mot kommunens befolkningssiffror för att få en bättre överblick över eventuellt kommande arbetsinsatser.

Kommunstyrelsen påpekar även att det hade varit mer relevant att starta mätningarna senare än vid 65 års ålder, eftersom många i den åldersgruppen idag fortfarande är "mitt i livet". Det kan vara så att kommunens insatser inte behövs förrän en person når åldern av 75 år eller äldre. Samtidigt är kommunstyrelsen medveten om att en sådan mätning förmodligen endast blir möjlig när åldersgränsen för mätningen höjs även på nationell nivå. Detta är viktigt för att kunna göra en jämförelse med hela landet.

Förebyggande arbete och hälsosamt åldrande

Kommunstyrelsen finner det mycket glädjande att höra om förvaltningens goda arbete och positiva resultat med seniorkurser, mötesplatser och annat relationsskapande och förebyggande arbete (sidan 13–15 i verksamhetsrapporten). Kommunstyrelsen ser vidare att

en ökad satsning på förebyggande åtgärder kan minska behovet av omfattande stöd senare. Detta kan inkludera hälsofrämjande program och insatser för att förlänga självständigt boende.

Preventiva hembesök

Kommunstyrelsen vill återigen berömma förvaltningens engagemang i det förebyggande arbetet. Preventiva hembesök har ett högt deltagande, vilket precis som seniorkurser och mötesplatser är mycket bra ur ett förebyggande och relationsskapande perspektiv.

Kommunstyrelsen ställer frågan om förvaltningen tycker att besöken fyller sin funktion? Fungerar de bra som de är eller kan de utvecklas?

Anhörigstöd

Enligt verksamhetsrapporten (sidan 15) har stödsamtalen minskat kraftigt under 2022.

Kommunstyrelsen ställer sig frågan varför? Kan det vara så att innehållet kunde riktas om eller informationen göras mer attraktiv för att passa målgruppen? Information som inte talar till målgruppen kan vara ett skäl till varför man avbokar samtalet.

Teamarbete

På sidan 15 i verksamhetsrapporten har förvaltningen förklarat teamarbete: *Teamarbete innebär att samtliga professioner, det vill säga vårdpersonal, enhetschef, sjuksköterska, fysioterapeut, arbetsterapeut, dietist, demenssjuksköterska samt i hemtjänst även biståndshandläggare, samarbetar för att på bästa sätt tillgodose varje enskild kunds individuella behov. En ny rutin kommer att arbetas fram under hösten 2023 för att säkerställa ett kvalitativt teamarbete.*

Det är viktigt att tillgodose varje enskild kunds individuella behov men samtidigt frågar sig kommunstyrelsen vad kommunens erbjudande är, var ramarna läggs och vilka avgränsningar som finns? Kommunstyrelsen ser vidare fram emot att höra om vilka effekter det kvalitativa teamarbetet har lett till.

Upplevd kvalitet

I Östra Göinge visar verksamhetsrapporten tydligt på höga kvalitetssiffror, vilket framgår under avsnittet "Upplevd kvalitet" på sidorna 17–22. Dessa imponerande resultat återspeglas både inom hemtjänsten och de särskilda boendena som omfattas av rapporten. Inte bara är dessa siffror imponerande, utan de utgör även en stadig trend över tiden. Kommunstyrelsen vill rikta ett varmt tack och beröm till det engagerade arbete som utförs inom omsorgssektorn i kommunen. De höga kvalitetssiffrorna är en tydlig indikation på väl genomfört arbete, och det är något vi strävar efter att upprätthålla framöver.

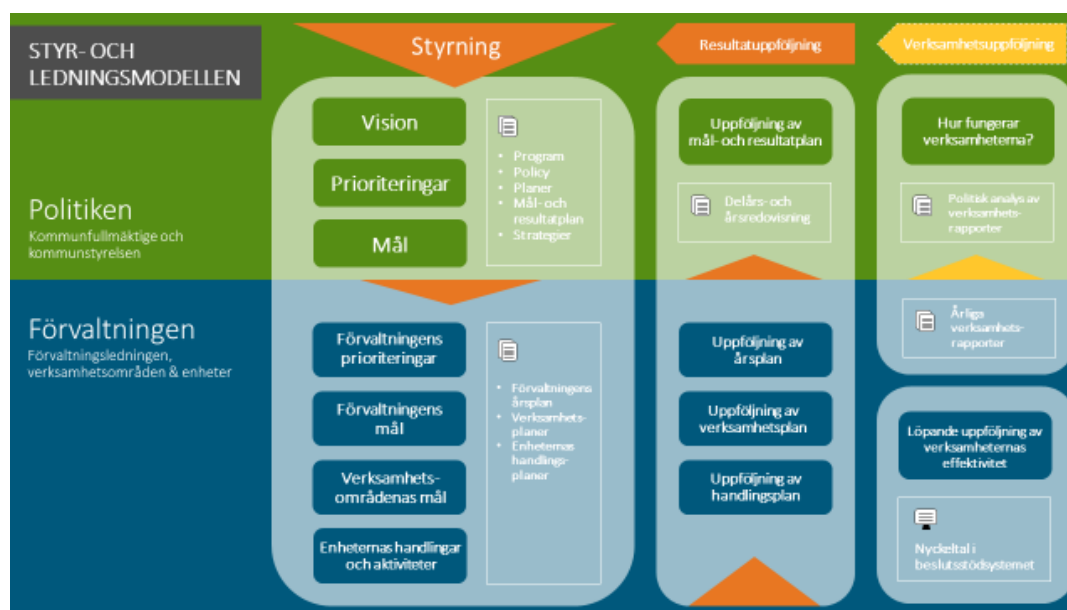
På sidan 19 i verksamhetsrapporten framkommer det att 45 procent av kunderna inte känner sig besvärade av ensamhet, medan 40 procent uppger att de sporadiskt upplever ensamhet. Eftersom siffrorna totalt sett inte når upp till 100 procent (45 plus 40 är 85), väcker detta en fråga hos kommunstyrelsen: vad händer med de återstående 15 procenten? Finns det ett annat svarsalternativ, kanske "ofta", som inte har inkluderats? Det är möjligt att de 15 procent som inte tydligt representeras i siffrorna upplever ensamhet på ett frekvent sätt. Om så är fallet, är detta en kategori som kan vara intressant och relevant att undersöka närmare?

4 Uppföljning och utvärdering

Nedan följer en kortare beskrivning av den modell enligt vilken kommunstyrelsens resultatutskott arbetar utifrån.

4.1 Modell för uppföljning och utvärdering

En viktig del i alla styr- och ledningsmodeller är att det finns en tydlig metod för hur uppföljning och utvärdering ska fungera. I den av kommunfullmäktige fastställda styr- och ledningsmodellen har dessa delar en uttrycklig och framträdande roll som åskådliggörs enligt nedan.

Utifrån Verksamhetsrapporterna arbetar politiken enligt följande utvärderingsmodell:

1. Verksamhetsrapporten för ett område presenteras för kommunstyrelsen.
2. Verksamhetsrapporten remitteras till kommunstyrelsens resultatutskott.
3. Utskottet arbetar fram en politisk analys kopplat till styrande politiska dokument.
4. Analysrapporten överlämnas till kommunstyrelsen för behandling.
5. Kommunstyrelsens fastställda analys framläggs för kommunfullmäktige för presentation, genomgång och politisk debatt.

Resultatet av utvärderingen ska sedan sammanställas och analyseras. Fyra frågeord kan vara till hjälp vid analyser:

- Skillnader?
- Tendenser?
- Samband?
- Orsaker?

4.2 Syfte och metod vid utvärdering av verksamhetsrapport

I analysen kommer man förhoppningsvis att:

- göra en helhetsbedömning i förhållande till målen
- söka framgångsfaktorer respektive söka orsaker till att man inte når målen
- skapa tankar/idéer kring framtida inriktningar/mål

Det finns en rad utgångspunkter för politiker att förhålla sig till inför utvärderingsarbetet. Det är viktigt/nödvändigt att:

- sätta sig in i verksamheterna och förstå dessa
- förstå vad förvaltningen vill med sitt arbete inom olika verksamheter
- förstå vilka utmaningar/prioriteringar verksamheterna har framför sig
- skapa sig en insikt vad som är reglerat i lagar och förordningar
- skilja på verksamheternas grunduppdrag och det som är uppsatt i lokala politiska mål och dokument
- fokusera på resultat och inte på aktiviteter
- förstå att vissa delar av verksamheterna i dagsläget kan vara svåra att följa upp och utvärdera

5 Övergripande dokument

5.1 Styrande dokument för området Det goda åldrandet

Utöver Mål- och resultatplanen finns som komplement en rad politiskt framtagna dokument. På kommunfullmäktigenivå benämns dess som programhandlingar, policy och långsiktiga planer och har en varaktighet på mer än 10 år. Motsvarande dokument på kommunstyrelsenivå benämns strategier och har ett kortare tidsperspektiv, dock ofta längre än en mandatperiod. För området Det goda åldrandet finns följande fastställda handlingar på de olika politiska nivåerna.

5.1.1 Kommunfullmäktigenivå

- Mål- och resultatplanen 2020 – 2023. Fastställd 2019
- Översiktsplan för Östra Göinge kommun. Fastställd 2020
- Programhandling för programområde Stöd, vård och omsorg. Fastställd 2012.
- Programområde Kultur och bibliotek. Fastställd 2012
- Bostadsförsörjningsprogram. Fastställd 2017

5.1.2 Kommunstyrelsenivå

- Det goda åldrandet, Fastställd 2017
- Den goda måltiden. Fastställd 2017
- Trafikstrategi. Fastställd 2017

5.1.3 Kommunfullmäktige avseende Det goda åldrandet

Programhandling för Stöd, vård och omsorg

I programhandlingen lyfts vägledande idéer och tankar fram. Kring det förebyggande arbetet är folkhälsoarbetet en viktig del, vars syfte är att styrka hälsa, förebygga ohälsa och skapa stödjande och hälsofrämjande miljöer. Som medborgare ska man ges möjlighet till gemenskap, delaktighet och aktiviteter som verkar för mental och fysisk hälsa samt motverkar isolering. Sociala relationer och gemenskap är en kärnfråga för god hälsa och välbefinnande.

Planeringsdokument/programhandling Översiktsplan 2020.

Den nu gällande Översiktsplanen för Östra Göinge kommunen fastställdes år 2020. Det är ett omfattande planeringsdokument som tar sin utgångspunkt i Mål- och resultatplanen 2020 – 23 och de förekommande prioriterade områdena i denna. Av dessa är det i Översiktsplanen Attraktiva byar och Det goda åldrandet som har en vis bärighet för analysen i detta dokument och där behandlas särskilt att äldre behöver fler attraktiva boendialternativ.

Andelen äldre är större i Östra Göinge än i riket och Skåne i övrigt. Även om vi nu får en ny generation äldre som är friskare och aktivare så finns det också en grupp äldre som på grund av sviktande hälsa eller andra orsaker inte har samma möjligheter. De ska också ha ett bra och innehållsrikt liv samt ett tryggt och trevligt boende. Marklägenheter, trygghetsboende, bra service och utbyggd kollektivtrafik är därför nödvändigheter för detta.

Planeringsdokument/programhandling Bostadsförsörjningsprogram 2017 - 2025

I programmet finns om **åldrandet** en beskrivande text som just lyfter fram att antalet personer över 80 år kommer att öka kraftigt efter år 2020. Detta innebär att kommunen i sitt arbete med bostadsförsörjning särskilt måste överväga på vilket sätt de äldres behov av bostäder ska

tillgodoses vad gäller tillgänglighet, läge och upplåtelse/boendeformer, samt hur trygghetsskapande åtgärder kan utvecklas i eller i anslutning till boendet.

Utöver denna text finns politiska riktlinjer:

- Kommunen ska verka för flexibilitet och mångfald i boendeformer för äldre.
- Kommunen ska, som en del av planeringen för goda bostäder åt alla, föra en löpande dialog med olika grupper i lokalsamhället för att upprätthålla en god och aktuell kunskap om deras behov och för att kunna tillgodose olika gruppers särskilda behov på bostadsmarknaden.

Programhandling för Kultur och bibliotek

I programhandlingen lyfts äldre fram som en prioriterad grupp, som ska ges tillgång till kultur och bibliotek. En utgångspunkt är att när de äldre inte orkar komma ut till kulturen så ska kulturen komma till dem. Biblioteken har ett stort ansvar för att sprida kultur på bred front inom äldreomsorgen. För att lyckas i den uppsökande verksamheten ska biblioteket kunna erbjuda lämpliga medier för just dessa målgrupper. En samordning av resurserna i den uppsökande verksamheten bör därför göras av berörda parter.

5.1.4 Kommunstyrelse avseende Förebyggande arbete

Strategin Det goda åldrandet

En övergripande målsättning när man vill förlänga perioden av goda år präglade av god livskvalitet, är att man prioriterar ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Genom att tidigt initiera detta kan man förebygga ensamhet, inaktivitet och ohälsa. I samarbete och genom samverkan med föreningar och frivilligorganisationer kan kommunen verka för att erbjuda ”hjälp till självhjälp” och ge förutsättningar, motivation och metoder för var och en att ta ett eget ansvar för sin hälsa.

Andra viktiga direktiv i strategin Det goda åldrandet när det gäller det förebyggande arbetet är följande:

- Förvaltningens ska utgå från varje individs behov och på olika sätt stimulera den äldre till aktivitet. Utbudet av aktiviteter och samhällsservice ska då formuleras och kommuniceras.
- Äldres frivilliga insatser ska stärkas.
- Anhörigstödet ska utvecklas liksom det förebyggande, hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet.
- Den fysiska utformningen av samhället ska leda till ett tryggt och tillgängligt samhälle med tillgång till kreativa mötesplatser och alternativa boendeformer, som ska vara anpassade till äldres behov och krav.

Trafikstrategi – En strategi för ett hållbart resande

Trafik och resande är viktiga delar för äldre människor. I den framtagna trafikstrategin lyfts särskilt fram att för många grupper i samhället, bl.a. äldre, är förutsättningarna att förflytta sig till fots helt avgörande. När kommunen utvecklar gångvägnät är det viktigt att anpassa utformningen efter denna grupps behov. Detta gäller också när man tar del av kollektivtrafiken, oavsett om det gäller det allmänna kollektivresandet eller när man nyttjar serviceresor. Kollektivtrafikens fordon och hållplatser ska planeras för trafiksäkerhet, trygghet och tillgänglighet.

5.1.5 Kommunfullmäktige avseende Hemtjänsten

Programhandling för Stöd, vård och omsorg

I programhandledningen lyfts rätten att välja fram som en viktig del. Det är den enskilde eller dess företrädare som har det avgörande inflytandet över valet mellan alternativa insatser och beslut som rör den enskilde. Individerna ska uppleva att han eller hon får stöd och information för att kunna välja den service, de insatser och de utförare man önska inom stöd och omsorg.

5.1.6 Kommunstyrelse avseende Hemtjänsten

Strategin Det goda åldrandet

I strategin Det goda åldrandet framgår det som ett tydligt i direktivet att förvaltningen ska utgå från varje individs behov. När behovet av välfärdstjänster ökar ska den äldre i så stor utsträckning som möjligt kunna bestämma över när, var och hur olika insatser ska utföras och vem som ska utföra dem.

Den ökande medellivslängden innebär också att antalet äldre sammanboende personer i hög ålder ökar. Två som hjälper varandra klarar sig ofta själva betydligt längre än ensamboende. Det ställer dock krav på att kommunen måste se behoven hos äldre par. Stöd till båda eller avlastning för den ena parten har stor betydelse för deras värdighet, välbefinnande och trygghet.

Måltidsstrategin Den goda måltiden

Den övergripande utgångspunkten och framgångsfaktorn när det gäller maten och måltiden är att den är en del i ett större sammanhang. Vad man äter, när man äter och hur måltiderna ser ut påverkar hälsa och välbefinnande både idag och på lång sikt.

Måltiden ska ses som en resurs och vara en viktig del av vården och omsorgen och verksamheterna ska säkerställa att måltiderna ingår som en viktig del i folkhälsoarbetet.

5.1.7 Kommunstyrelse avseende Särskilt boende

Strategin Det goda åldrandet

I strategin Det goda åldrandet framgår det som ett tydligt direktiv att förvaltningen ska utgå från varje individs behov vid planering och genomförande av kommunens insatser.

Strategin Den goda måltiden

I strategin framhålls följande delar som viktiga:

- Måltiden ska vara en integrerad del av kommunens verksamhet och kan inom det särskilda boende användas som ett medel för brukarinflytande.
- Verksamheten ska säkerställa att måltiderna ingår som en viktig del i folkhälsoarbetet.
- Trivsamt utformade och inredda lokaler ska bidra till matlust och trivsel samt vara anpassade till äldres behov och förutsättningar.
- Verksamheten ska eftersträva att uppmuntra personalen att delta i måltiden med omsorgstagaren.